

Els aiguats del 1940, encara ben vius 75 anys després

Les conques del Ter, Muga, Fluvià, Tet, Tec i Aglí van acumular fins a 2.000 litres per metre quadrat

El Punt Avui enceta una sèrie de tres dies sobre l'episodi, que va causar molts morts i destrosses materials

Han passat setanta-cinc anys, però, l'aiguat del 40, és a dir, de l'episodi de forts aiguats del 15 al 18 de l'octubre de 1940, continua viu en la memòria col·lectiva de molts municipis del terç nord-est dels Països Catalans. Ho recorden molts veïns d'aquestes zones i també diversos elements dels espais públics, com per exemple una placa a la paret de l'antiga fàbrica de Can Jombi d'Olot que marca on va arribar el nivell del riu Fluvià aquells dies a la capital garrotxina.

El fet més lamentable són les més de 400 víctimes

Es va sentir un tro quan es va esberlar el tap vegetal a les Tries

Més enllà de la referència històrica dels fets i dels efectes, el més lamentable del qual són les més de quatre-centes víctimes que es va produir, l'aiguat del 40 és més, en l'actualitat, un toc d'alerta quant a la necessitat de mantenir en condicions les lleres dels rius, els sistemes públics de desguàs de les aigües pluvials i de promoure un urbanisme respectuós amb la natura. Sigui com sigui, tanmateix, el clima té un punt d'imprevisibilitat malgrat els avenços tecnològics, que a la zona de clima mediterrani i d'influència del massís del Canigó on es troba aquesta regió dels Països Catalans encara la hi fan més.

Aquells dies d'octubre de fa setanta-cinc anys, sobretot a la vigília de la diada de Sant Lluç (18 d'octubre), entre 500 i 2.000 litres per metre quadrat es van acumular en tres dies als territoris vertebrats pels rius Tec, Tet i Aglí, a la Catalunya Nord, i Muga, Ter i Fluvià. Les zones més castigades, doncs, van ser les comarques d'Osona, la Garrotxa i el Ripollès i, sobretot, la Catalunya Nord, amb registres mai vistos com els de Sant Llorenç de Cerdans de 1.930 litres per metre quadrat acumulats, tot i que 1.000 dels quals només en un sol dia, el 17 d'octubre. Les conseqüències es van notar més enllà de la Catalunya Nord, la força de l'aigua, per exemple, va trencar el canal del Migdia.

Per adonar-se de la magnitud de l'aigua caiguda, només cal comparar els registres amb els de les tempestes recents a les comarques gironines com la del 10 de juny d'aquest any a Olot, on es van registrar 73,9 litres per metre quadrat en mitja hora, cosa que va ser qualificada d'excepcional per part del Meteocat, els 182,7 litres per metre quadrat recollits en quatre hores a Breda el 14 d'agost, els 138,1 litres per metre quadrat acumulats en un dia a Santa Pau o els 161 de Batet de la Serra (Olot).

Va caure molta aigua aquells dies de l'octubre de 1940, això no obstant, a aquesta excepcionalitat meteorològica, s'hi van afegir altres problemes i sobretot les males passades que va jugar l'atzar com el cas de la família del molí del Collell d'Olot, que es va refugiar a la pallissa perquè estava situada més lluny del riu Fluvià i la modificació del curs del riu a la zona se'ls va endur deixant intacte el molí. Més enllà d'aquests lamentables imprevistos, molts altres problemes van ser causats pel bloqueig de l'aigua als ponts a causa de l'acumulació de la brossa vegetal.

Així, Torelló (Osona) va quedar pràcticament arrasat pel col·lapse del Ges al pont d'entrada al poble. A Olot, a part del succés del molí del Collell, també es va produir pel taponament d'un dels primers ponts que el Fluvià es troba al seu pas per la ciutat. I, en aquest mateix municipi, diversos testimonis asseguren que van escoltar un espetec, una mena de tro, quan es va esberlar la presa vegetal del sector de les Tries, ja a la sortida del riu Fluvià.

Quant a les víctimes, se'n van registrar més de quatre-centes, la meitat de les quals als nuclis poblats de l'entorn del Canigó, a la Catalunya Nord. La resta es van distribuir per a les comarques gironines i, especialment, per la d'Osona, on es van produir una seixantena de morts.

Setanta-cinc anys després, diversos municipis duen a terme actes per recordar aquests aiguats del 40. El diari El Punt Avui s'hi afegeix amb una sèrie de reportatges que continuen a les edicions de demà i demà passat, centrats a les zones més afectades.

Publicat a:

Font del document:

http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/1-territori/11-mediambient/905949-els-aiguats-del-1940-encara-ben-vius-75-any-s-despres.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=nacional&utm_source=rss&utm_medium=nacional&utm_campaign=rss&f=El+Punt+Avui